

HERBA MEDICA

Tanulmányi Verseny

2024/2025 – 2. forduló

javítási útmutató

2025.

**Szegedi Tudományegyetem
Gyógyszerésztudományi Kar**

Nemzeti Tehetség
Program

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

I. feladat

EGYSZERES VÁLASZTÁS

10 pont

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	A	A	C	A	A	C	C	A	A	B

TÖBBSZÖRÖS VÁLASZTÁS

10 pont

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A,B,E	A,B,D	A,B,D	A,C,E	A,B,D	A,C,E	C,D	B,D	A,B,C	A,C,E

II. FELADAT

25 pont

a)

- (1) a *Glycine max* magjából / **az *S. indicum* magjából** / teacserjemagból / vadszezámagból
- (2) **cisz,cisz-9,12-oktadekadiénsav**/cisz,cisz,cisz-9,12,15-oktadekatriénsav/
cisz,cisz,cisz-6,9,12-oktadekatriénsav/cisz-9-oktadecénsav
- (3) bazsalikom / **fekete csalán** / olajfa / *R. communis* / teacserje / teafa
- (4) MUFA / **ómega-3** / ómega-6 / TFA
- (5) bazofil sejtekből / eozinofil sejtekből / **hízósejtekből** / vörösvérsejtekből
- (6) olajfa / **olajkamélia** / olajpálma / olajtök / perillaolaj / szójaolaj / teafa

b) Mondjon 2 másik (nem koreai) példát sütésre alkalmas zsiradékra (füstpont szempontjából)! Az egyik példa olyan legyen, amelyben telítetlen zsírsavak dominálnak, a másikban a telítettek aránya legyen magas! (1-1 pont)

Telítetlenre példa: gyakorlatilag bármelyik növényi olaj, kivéve pálma, kókusz

Telítetre példa: kókusz, pálma, sertészsír

c) Mi az a kimcsi? (2 pont)

Kínai kel, kelkáposzta megemlítve: 1 pont; fermentálás/erjesztés megemlítve: 1 pont;
ha az előző kettő hiányos, de más összetevők (pl. retek, egyéb zöldségek) megemlítve:
0,5 pont

d) Tekintheső-e pre-, pro-, poszt- és szinbiotikumnak a kimcsi? Indokolja a választ! (4 pont)

Igen,

pre: rostok

pro: élő baktériumok

poszt: előbbiek anyagcseretermékei

szin: pre és pro egyszerre

e) Melyik az az étel a magyar gasztronómiában (ma már a Magyar Értéktárban is megtalálható), amely akár a kimcsi „analókjának” is tekintheső? Melyik település neve jut eszébe erről az ételről? (2 pont)

Savanyú káposzta, Vecsés

f) Az élelmiszeripar számos példát szolgáltat arra az eljárásra, amely a kimcsikésítés lényege is. Az alábbi ábrán ilyen példák láthatók. Mit jelölnek a betűk? (7 pont)

A) glükóz/cukor; B) fermentáció/erjesztés/mikroorganizmus; C) alkohol/etanol/etil-alkohol

D) tej/laktóz; E) savanyított tejtermék/kefir/joghurt/tejsav; F) teacserje/tealevél

G) fekete tea

g) adaptív/adaptogén (1 pont)

h) Selye János (1 pont)

III. FELADAT

15 pont

a) 6 pont (elemenként 1 pont)

	Leggyakoribb	Második leggyakoribb	Harmadik leggyakoribb
18-65 év közöttiek	17	7	8
65 év felettek	17	7	8

b) 11,45% (1 pont)

c) 2003 (1 pont)

d) 22,53% (1 pont)

e)

Kivonat száma	Bemért drog tömege	Kivonat tömege	Kivonószer (m/m%)	Megfelel?
No.002748	100 kg	2 kg	víz	nem
No.12342	610 kg	10 kg	60% acetón	igen
No.56786	700 kg	20 kg	60% etanol	nem
No.67799	500 kg	10 kg	nincs adat	nem
No.377784	250 kg	20 kg	60% acetón	nem
No.445512	750 kg	15 kg	60% acetón	igen

IV. FELADAT

25 pont

1. Az első reakció során 1,0000 g dimetil-anilinból indultunk ki, melynek végén a 3-mas számú vegyületből 0,9345 g-ot sikerült izolálnunk. Hány mL klóracetil-klorid szükséges a reakcióhoz, illetve mennyi a reakció kitermelése? **3+2 pont**

Dimetil-anilin: 1 g $\rightarrow$ 8,2522 mmol

Klóracetil-klorid: $8,2522 \text{ mmol} * 1,1 \text{ (ekvivalens)} * 112,94 \text{ g/mol} / 1,42 \text{ g/cm}^3 =$
0,7220 mL

3-as termék: $0,9345 \text{ g} \rightarrow 4,7278 \text{ mmol}$ $4,7278 / 8,2522 * 100 =$ **57,29%**

2. Hogyan befolyásolják a reakció kitermelését az alábbi tényezők? **4 pont**

A) A reakcióidő csökkentése	csökkenti
B) A reagens mennyiségének csökkentése	csökkenti
C) Nagyobb lombik alkalmazása	nem befolyásolja
D) Megfelelő kevertetés alkalmazása	növeli

3. Hány mL dimetil-anilin, klóracetil-klorid, illetve dietil-amin szükséges 1,5000 g lidokain előállításához, amennyiben a 3-mas vegyület kitermelése 78%-os, az 5-ös lidokain kitermelése pedig 37%-os? **3*3 pont**

Lidokain: $1,5 \text{ g} \rightarrow 6,4010 \text{ mmol}$ (ez a 37%) $\rightarrow$ $17,3000 \text{ mmol}$ 3-as vegyületből keletkezett (ez a 78%) $\rightarrow$ $22,1795 \text{ mmol}$ dimetil-anilinból keletkezett

Dimetil-anilin: $22,1795 \text{ mmol} * 121,18 \text{ g/mol} / 0,9842 \text{ g/cm}^3 =$ **2,73 mL**

Klóracetil-klorid: $22,1795 \text{ mmol} * 1,1 \text{ (ekvivalens)} * 112,94 \text{ g/mol} / 1,42 \text{ g/cm}^3 =$
1,94 mL

Dietil-amin: $17,3 \text{ mmol} * 3 \text{ (ekvivalens)} * 73,14 \text{ g/mol} / 0,7074 \text{ g/cm}^3 =$ **5,37 mL**

4. Az utolsó kísérletünk során 2,5000 g dimetil-anilinból indultunk ki és 1,7689 g lidokaint sikerült izolálnunk. Hány % a reakció összkitermelése? **2 pont**

2,5 g dimetil-anilin $\rightarrow$ 20,6305 mmol

1,7689 g lidokain $\rightarrow$ 7,5484 mmol

$7,5484 / 20,6305 * 100 =$ **36,59 %**